

Boliden Aitik

**Underlag för kompletterande avgränsningssamråd
gällande ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till
ändring av verksamhet vid Aitikgruvan**

Gällivare kommun
2023-05-25

Åsa Sjöblom
Nils Eriksson

1 INLEDNING

Boliden Mineral AB ("Boliden") avser att till Mark- och miljödomstolen vid Umeå tingsrätt inkomma med en ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till ändring av verksamhet vid Aitikgruvan i Gällivare kommun, innefattande huvudsakligen en ökad mängd deponerad gråberg samt ett utökat moränupplag vid Aitikgruvan. Ansökan avser således en ökning av mängden gråberg som får deponeras enligt gällande tillstånd (mark- och miljödomstolens deldom 2014-10-03 i mål nr M 3093-12) från 860 Mton till totalt 1 000 Mton. Anledningen till denna ändring är att den planerade ansökan om nytt grundtillstånd för hela verksamheten har senarelagts, bland annat med anledning av det pågående arbetet med de dammsäkerhetsförstärkande åtgärderna inom Aitik inklusive pågående process hos mark- och miljödomstolen.¹ Det betyder att idag tillståndsgiven mängd deponerat gråberg riskerar att överskridas innan det nya grundtillståndet meddelats, vilket skulle kunna innebära att verksamhetens produktion behöver stoppas. Boliden inkom den 12 december 2020 med en anmälan om ändring avseende flytt av moränupplag till ny upplagsplats (T8) nordväst om Aitikdagbrottet till Länsstyrelsen i Norrbottens län som genom beslut den 6 september 2021 (dnr 555-17083-20, 2523-102) meddelade att anmälan inte föranleder någon åtgärd från länsstyrelsens sida. Boliden avser nu att söka tillstånd för en utökning, både vad avser volym och mark ianspråktagen, av moränupplaget T8.

Boliden bedömer att den sökta verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. En specifik miljöbedömning kommer därför att göras och en miljökonsekvensbeskrivning upprättas. Ett avgränsningssamråd berörande huvudsakligen frågan om ökad mängd deponerat gråberg hölls under januari 2022 angående verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. Samrådet utformades för att uppfylla kraven för ett avgränsningssamråd. Ett undersökningssamråd har inte hållits angående den planerade verksamheten.

Eftersom det är mer än ett år sedan avgränsningssamrådet hölls, samt att ansökan nu även avser att omfatta ett utökat moränupplag (som tidigare omfattats av samråd i mars 2021 rörande nytt grundtillstånd för Aitik) bedömer Boliden att ett kompletterande samråd är befogat. Dessutom har samrådsretsen utökats avseende potentiellt direkt berörda. Detta samrådsunderlag ersätter därför tidigare samrådsunderlag i dess helhet.

Boliden bedömer att en ökning av mängden deponerat gråberg inte kommer att nämnvärt påverka de som är berörda av verksamheten och att den tillkommande miljöpåverkan i jämförelse med den befintliga verksamheten blir mycket

¹ Mark- och miljödomstolens mål nr M 302-23.

begränsad. Den ökade gråbergsmängden kommer att deponeras inom de ytor som redan är tillståndsgivna för deponering av gråberg. Upplagen kommer att bli ca 20 m högre än vad som framgår av nu gällande landskapsplan, och i nivå med vad som tillåts enligt gällande detaljplan. Upplagen kommer inte att påverka flyghinderytorna kring Gällivare flygplats.

Enligt gällande tillstånd ska Boliden omhänderta och lagra den morän som genereras inom verksamheten, exempelvis när mark avtäcks för dagbrotten, och använda denna morän för efterbehandlingsåtgärder inom området. Delar av tidigare upplagd morän behöver flyttas vartefter Aitikdagbrottet utvidgas och fallande morän behöver lagras. Boliden avser därför att ansöka om att utöka moränupplaget T8, från idag 1,3 Mm³ och 9,6 ha till 22,3 Mm³ och 65 ha. Upplagets maximala höjd (+405 m i RH00) anpassas så att det inte påverkar flyghinderytorna kring Gällivare flygplats. Den upplagda moränen kommer huvudsakligen att användas för successiv och slutlig efterbehandling av Aitik.

I övrigt kommer verksamheten att bedrivas i enlighet med gällande tillstånd, dvs. som idag och inom Aitiks industriområde. Hanteringen av anrikningssand och vatten påverkas inte och inte heller övriga delar av den befintliga driften i Aitikgruvan. Efterbehandlingen av gråbergsupplagen kommer att anpassas till den ökade volymen i syfte att begränsa miljöpåverkan i ett långtidsperspektiv.

Boliden bedömer att det är lämpligt att avgränsa ansökan till att avse ett ändringstillstånd. Den planerade verksamheten har ett tekniskt och miljömässigt samband med befintlig verksamhet. Grundtillståndet till verksamheten meddelades relativt nyligen. Ändringen är väl avgränsad och föranleder inte behov av att ompröva övriga delar av verksamheten. Den sökta verksamheten medför ingen produktionsökning. Det sökta ändringstillståndet avses endast vara gällande för en begränsad period, högst ett antal år, till dess att ett nytt grundtillstånd som omfattar hela verksamheten i Aitik, inklusive de nu sökta ändringarna, kan tas i anspråk. Gällande villkor bedöms kunna innehållas även med den tillkommande verksamhet som ansökan avser.

Boliden avser att i ansökan om ändringstillstånd även föreslå slutliga villkor för efterbehandling av hela Aitikgruvan så att efterbehandlingsfrågorna kan regleras slutligt i ändringstillståndet. Därefter kommer det vara möjligt att avsluta de pågående provotiderna i mark- och miljödomstolens mål M 3093-12 om efterbehandling av gråbergsupplag och sandmagasin samt ekonomisk säkerhet.

Verksamheten i Aitik omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor ("Sevesolagstiftningen") på grund av hanteringen av sprängmedel inom verksamheten. Trots att den nu aktuella ansökan huvudsakligen avser en utökning av tillåten mängd deponerat gråberg samt utökning av moränupplag T8 avser därför detta avgränsningssamråd även hur allvarliga kemikalieolyckor till följd av verksamheten ska kunna förebyggas och

begränsas. Samrådet utgör därmed även ett Sevesosamråd och en uppdaterad säkerhetsrapport kommer bifogas till ansökan.

2 GÄLLANDE TILLSTÅND OCH BESLUT

Gruvbrytningen i Aitik påbörjades år 1968 och verksamheten har tillståndsprövats vid ett flertal tillfällen. Nuvarande grundtillstånd till verksamheten meddelades genom mark- och miljödomstolens deldom 2014-10-03 i mål M 3093-12. Deldomen överprövades genom Mark- och miljööverdomstolens dom 2016-01-22 i mål M 10031-14. Tillståndet ger bl.a. Boliden rätt att bryta och anrika upp till 45 Mton malm/år samt att bygga och höja dammar kring sandmagasinet till tillståndsgivna nivåer för att inrymma den anrikningssand som produceras. Tillståndet medger deponering av gråberg intill en mängd av 860 miljoner ton inom befintliga gråbergssupplag och fortsatt deponering av anrikningssand och av slam från reningsprocesser intill en mängd av 1 200 miljoner ton i befintligt och påbyggt sandmagasin.

I mark- och miljödomstolens mål M 3093-12, pågår fortfarande vissa s.k. provotider, nämligen:

- U1 (rening av överskottsvatten från anläggningen för molybdenflotation)
- U2 (efterbehandling av potentiellt syrabilddande gråbergssupplag)
- U3 (efterbehandling av sandmagasinet)
- U5 (ekonomisk säkerhet)
- U7 (utsläpp av sulfat och uran till Leipojoki under drift).

Mark- och miljödomstolen meddelade år 2018 en dom avseende provotiderna U2, U3 och U5. Den domen upphävdes dock år 2019 av Mark- och miljööverdomstolen, som ansåg att de av Boliden redovisade utredningarna saknade uppgifter som behövdes för att bedöma behovet av efterbehandling. Den sökta ändringen har betydelse för bedömningen av dessa provotider, och i ansökan om ändringstillstånd avser Boliden föreslå slutliga villkor avseende dessa frågor.

Den sökta verksamheten bedöms däremot inte ha betydelse för provotiderna U1 och U7.

Sedan tillstånd till verksamheten meddelades, har mark- och miljödomstolen avslutat provotiderna U4 (utsläpp av kväve till vatten), U6 (hantering av högsvavlig anrikningssand m.m.) och U8 (energieffektivisering).

Mark- och miljödomstolen har även beviljat ändring av villkor 8 i tillståndet avseende när ett nytt vattenmagasin i Aitik ska vara anlagt.

Såvitt avser ekonomisk säkerhet, har mark- och miljödomstolen ändrat den provisoriska föreskriften i tillståndet som reglerar vilken ekonomisk säkerhet som

2023-06-12

ska gälla till dess prøvotiden U5 har avslutats. Boliden har ställt kompletterande säkerhet i enlighet med domstolens avgörande.

Mark- och miljödomstolen meddelade genom dom den 29 april 2021 i mål M 2672-18 ett ändringstillstånd avseende brytning av malm och gråberg även i dagbrottet Liikavaara vid Aitikgruvan.

Det befintliga moränupplaget T8 omfattas som framförts ovan av en anmälan om ändring för vilken länsstyrelsen genom beslut den 6 september 2021 (dnr 555-17083-20, 2523-102) meddelat att anmälan inte föranleder någon åtgärd

För närvarande pågår ett mål vid mark- och miljödomstolen som avser godkännande i efterhand samt tillstånd till dammsäkerhetshöjande åtgärder som Boliden utför och avser att utföra på sandmagasinets dammar inom ramen för tillståndsgivna krönhöjder. Målet avser även ändring av villkor 52 i gällande tillstånd avseende drift av reningsanläggning för HS-magasinet.

3 ANSÖKANS AVGRÄNSNING OCH OMFATTNING

Gällande tillstånd medger deponering av gråberg intill en mängd av 860 miljoner ton inom befintliga gråbergsupplag. Den planerade ansökan om ändringstillstånd omfattar en ökning av den totalt tillåtna mängden deponerat gråberg till 1 000 Mton, dvs. en ökning med 140 miljoner ton. För att rymma den ökade gråbergsmängden inom tillståndsgivna upplagsytor krävs att upplagen byggs ca 20 m högre än vad gällande landskapsplan medger. Ansökan omfattar därför även en ändring av tillståndsgiven höjd på gråbergsupplagen till +450 möh (från nu gällande +430 möh). Det innebär att sökt tillståndsgiven höjd på gråbergsupplagen blir i princip samma som tillståndsgiven höjd för sandmagasinets uppströmsdammar (damm A-B2 har en tillståndsgiven höjd på +447 möh). Alla höjdangivelser gäller i RH 00.

En ökad mängd deponerat gråberg påverkar i viss mån planeringen av efterbehandlingen av Aitik. Ansökan kommer därför att omfatta en uppdaterad avfallshanteringsplan med en ny efterbehandlingsplan för hela Aitik, dvs. inte bara avseende gråbergsupplagen utan även avseende sandmagasinet och andra delar av verksamheten. Den uppdaterade efterbehandlingsplanen kommer att inkludera den information som efterfrågades av Mark- och miljööverdomstolen i 2019 års dom.

För att kunna lagra den morän som måste flyttas till följd av Aitikdagbrottets successiva utvidgning mot väster samt den morän som friläggs och tillvaratas inom verksamheten avser Boliden ansöka om att utöka moränupplaget nordväst om Aitikdagbrottet (benämnt T8), från den befintliga omfattningen 1,3 Mm³ och 9,6 ha till 22,3 Mm³ och 65 ha. Upplagets höjd (+405 m i RH00) anpassas så att det inte påverkar flyghinderytorna kring Gällivare flygplats. Den upplagda moränen kommer att användas för successiv och slutlig efterbehandling av Aitik.

Verksamheten i Aitik omfattas som nämnts av Sevesolagstiftningens högre kravnivå på grund av sprängmedelshanteringen. Den nu aktuella ansökan kommer därför även att innehålla en uppdaterad säkerhetsrapport.

Eftersom den sökta verksamheten avser verksamhetskod 90.290-i, kommer en statusrapport att bifogas till ansökan.

Verksamheten omfattas av ett s.k. Natura 2000-tillstånd enligt miljöbalken. Boliden kommer inom ramen för arbetet med tillståndsansökan att se över om Natura 2000-tillståndet behöver kompletteras eller uppdateras, vilket i så fall kommer att inkluderas i tillståndsansökan. Boliden kommer även utreda om det finns anledning att ansöka om dispens enligt artskyddsförordningen (2007:845).

4 ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Sökanden: Boliden Mineral AB, 556231-6850
Boliden Aitik
Sakajärvi 1
982 21 Gällivare

Bolidens verksamhet bedrivs huvudsakligen inom fastigheten Gällivare Sakajärvi 2:4, som ägs av Boliden.

Kontaktpersoner: Områdeschef i Aitik är Thomas Sundqvist (0970-729011) thomas.sundqvist@boliden.com. Kontakt rörande detta samrådsärende kan även tas med sektionen för yttre miljö i Aitik, Åsa Sjöblom, (0970-729162) asa.sjoblom@boliden.com. Projektledare för tillståndsansökan är Nils Eriksson (070-2484121) nils.eriksson@boliden.com.

Kod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): Den ansökta ändringen avser kod 90.290-i. För gruvverksamheten som helhet gäller ett antal ytterligare verksamhetskoderna, däribland 13.10 och 13.40

5 OMRÅDESBESKRIVNING

Aitikgruvan med tillhörande anläggningar är belägen i Gällivare kommun, Norrbottens län, ca 15 km sydost om Gällivare samhälle, se översiktskarta i bilaga 1. Närmaste bebyggelse finns i byn Liikavaara cirka 4 km nordost om gruvan. Laurajärvi fritidsstugeområde är beläget ca 5 km öster om industriområdet. Boliden har träffat avtal om inlösen av samtliga fastigheter i Liikavaara samt de närmaste fastigheterna i Laurajärvi. Boende vid samtliga inlösta fastigheter bedöms ha avflyttat innan produktionen vid Liikavaaradagbrottet påbörjas.

Lokaliseringen av verksamhetsområdet med dagbrott, industriområden, gråbergssupplag och sandmagasin framgår av bilagd skiss, bilaga 1.

Den senaste översiktsplanen för Gällivare kommun har antagits 2014. Bolidens verksamhetsområde har även detaljplanelagts under år 2007. Av planerna framgår att området är avsatt för industriverksamhet.

Flera riksintressen samordnas i och omkring Aitik. Rennäring bedrivs runt Aitik av Gällivare Skogssameby med ett flertal viktiga områden och flyttleder i närområdet. Aitikgruvan med dess närområde klassades år 2004 av SGU som riksintresse för mineralutvinning. Vägarna E10 och E45 samt järnvägarna Malmbanan och Inlandsbanan är av riksintresse för kommunikation. Däremot har Gällivare flygplats, som är belägen ca 15 km nordväst om Aitikgruvan, upphört att vara riksintresse. De hinderytor som finns runt flygplatsen berörs av Aitiks tillståndsgivna och nu ansökta verksamhet.

Söder om Aitikgruvan finns ett större sammanhängande myr- och urskogslandskap som av markägaren Sveaskog avsatts som en ekopark. Vattendraget sydost om Aitikgruvan, Yli-Leipojoki, är klassat som Natura 2000-område liksom bäcken Myllyjokis källflöden söder om sandmagasinet. Vidare är Kalixälven med biflöden Natura 2000-område. Detta gäller således även vattendragen väster och norr om Aitik, dvs. Leipojoki, Kujjoaaranjoki, Vassara och Lina älvar.

6 BEFINTLIG VERKSAMHET

Boliden äger Aitikgruvan med tillhörande anrikningsverk och sand- och klarningsmagasin i Gällivare kommun. Gruvbrytning sker idag i Aitikdagbrottet samt beräknas snart även komma igång i dagbrottet Liikavaara. Brytningen i Salmijärvidagbrottet avslutades under våren 2023. Malmen processas i ett anrikningsverk med en produktionstakt av upp till 45 miljoner ton malm per år. Förutom malm bryts även ofyndigt gråberg i gruvorna för att kunna utvinna malmen på ett säkert sätt. Gråberget deponeras på upplag i anslutning till dagbrotten. Miljögråberg, dvs. gråberg med mycket lågt innehåll av svavel och metaller, tillvaratas och läggs upp separat för att kunna användas som konstruktionsmaterial inom och utanför gruvområdet. För att bereda tillträde till malmen måste morän som överlagrar fyndigheten först transporteras bort. Moränen lagras sedan på upplag i avvaktan på att användas till efterbehandling.

Den restprodukt som bildas vid anrikningen, s.k. anrikningssand, genomgår restflotation för avskiljning av sulfider. Anrikningssand med låg svavelhalt respektive hög svavelhalt deponeras separat, i olika delar av sandmagasinet. Sandmagasinets dammar byggs på i etapper för att rymma fallande anrikningssand. Ur malmen utvinns kopparkoncentrat som fraktas på tåg till Rönnskärsverken för vidare förädling.

7 PLANERADE FÖRÄNDRINGAR OCH DERAS MILJÖKONSEKVENSER

Bakgrund till planerade förändringar

Gällande tillstånd, som vann laga kraft 2016-02-19, medger 10 års arbetstid för dammbyggnation. Det betyder att Aitikverksamheten behöver ha ett nytt tillstånd senast 10 år efter att gällande tillstånd vann laga kraft för att kunna fortsätta höja dammarna och fortsätta deponera anrikningssand, annars måste produktionen stoppas. Boliden arbetar med framtagandet av en ansökan om nytt grundtillstånd för hela verksamheten i Aitik, men som framförts ovan har denna ansökan försenats. Det betyder att den tillståndsgivna totala mängden deponerat gråberg behöver ökas för att verksamheten ska kunna fortsätta fram till dess att ett nytt grundtillstånd har meddelats. Vidare är verksamheten i behov av ytterligare upplagsvolym och ytor för lagring av morän.

Boliden avser därför att ansöka om ett ändringstillstånd för:

- Deponering av en ökad mängd gråberg vid Aitikgruvan från idag tillståndsgivna 860 Mton till 1 000 Mton. Den ökade mängden gråberg, dvs. ytterligare 140 Mton, bedöms vara tillräcklig för att kunna fortsätta den planerade produktionen i Aitik fram t.o.m. år 2026, dvs. fram till den tidpunkt då ett nytt grundtillstånd för hela verksamheten behöver ha meddelats för att verksamheten ska kunna fortsätta.
- Utökad upplagsyta för lagring av morän för att kunna lagra den morän som måste flyttas till följd av Aitikdaggrottens successiva utvidgning mot väster samt den morän som friläggs och tillvaratas inom verksamheten. Tillräcklig upplagsvolym för morän erhålls genom att utöka moränupplaget nordväst om Aitikdaggrottet (T8), från befintliga 1,3 Mm³ och 9,6 ha till 22,3 Mm³ och 65 ha. Upplagets höjd (+405 m i RH00) anpassas så att det inte påverkar flyghinderytorna kring Gällivare flygplats. Den upplagda moränen kommer att användas för successiv och slutlig efterbehandling av Aitik.

Boliden bedömer som nämnts ovan under avsnitt 1 att den sökta verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan. En specifik miljöbedömning kommer därför att göras och en miljökonsekvensbeskrivning upprättas. Miljökonsekvensbeskrivningen kommer att upprättas med beaktande av de synpunkter som framkommer inom ramen för avgränsningssamrådet, och vilket utvecklas under avsnitt 8 nedan.

Utformning och omfattning av planerade förändringar

Boliden planerar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande tillstånd med den skillnaden att den totala mängden deponerat gråberg kommer att öka från idag tillståndsgivna 860 Mton till 1 000 Mton. Den ökade gråbergsmängden kommer att

deponeras inom de ytor som redan är tillståndsgivna för deponering av gråberg, men bedöms leda till följande huvudsakliga förändringar:

- Upplagen (dvs. upplag T2, T3, T4 samt T7 inom Aitik's primära upplagsområde) bedöms bli ca 20 m högre än vad som framgår av gällande landskapsplan, dvs. tillståndsgiven höjd blir +450 möh i stället för +430 möh som idag anges i landskapsplanen. Upplagen blir då i nivå med vad som tillåts i gällande detaljplan (+450 möh). Gråbergsupplagen kommer inte att inkräkta på flyghinderytorna kring Gällivare flygplats.
- En ökad mängd deponerat gråberg bedöms i viss mån kunna påverka planeringen av efterbehandlingen av Aitik. Detta eftersom högre upplag ger en längre transportväg för infiltrerande vatten genom upplagen vilket leder till att det tar längre tid att uppnå full effekt av efterbehandlingen (täckning) av gråbergsupplagen. Detta leder i sin tur till att dränagevattnet från upplagen behöver samlas upp och renas under längre tid.

Enligt gällande tillstånd ska Boliden omhänderta och lagra den morän som genereras inom verksamheten, exempelvis när mark avtäcks för dagbrotten, och använda denna morän för efterbehandlingsåtgärder inom området. Delar av tidigare upplagd morän planeras att flyttas vartefter Aitikdagbrottet utvidgas och fallande morän behöver lagras. Moränupplaget T8 nordväst om kommer därmed att utökas från befintliga 1,3 Mm³ och 9,6 ha till 22,3 Mm³ och 65 ha. Upplagets höjd kommer att uppgå till +405 m i RH00.

I övrigt kommer verksamheten att bedrivas i enlighet med gällande tillstånd, dvs. som idag. Verksamheten kommer att bedrivas inom Aitik's inhägnade industriområde, hanteringen av anrikningssand eller vatten påverkas inte och inte heller övriga delar av den befintliga driften i Aitik. Den sökta ändringen bedöms endast medföra en marginell förändring av verksamhetens energianvändning. Boliden kommer i ansökningshandlingarna att diskutera alternativa lösningar för den planerade verksamheten och överväganden bakom det alternativ som väljs i ljuset av synpunkter från samrådsförandet.

Den sökta verksamhetens påverkan i förhållande till Sevesolagstiftningen beskrivs under avsnittet "Miljökonsekvenser" nedan.

Miljökonsekvenser

Gråbergshanteringen kommer att ske på samma sätt och på samma plats som idag med den skillnad att upplagen blir något högre. Den sökta verksamheten kommer ske inom befintligt gråbergsupplag vilket därmed redan utgör ett av gruvverksamhetens ianspråkade område. Den planerade ändringen medför inte någon ändring av vattenförhållandena under drift. Gråbergsupplagens planerade utbredning och höjd, redovisas i Bilaga 2. Selektiv hantering av miljögråberg kommer att fortsätta som tidigare i avsikt att kunna nyttiggöra miljögråberg för anläggningsändamål samt för att skapa bästa möjliga förutsättningar för efterbehandlingen av Aitik. Transportarbetet bedöms bli oförändrat eller öka

2023-06-12

marginellt om upplagen görs högre än om de tillåts breda ut sig istället. Försiktighetsmått kommer att vidtas för att säkerställa att buller och damning inte förändras nämnvärt jämfört med idag.

Boliden bedömer att den något ökade gråbergsmängden inte innebär någon tillkommande negativ inverkan på människors hälsa eller miljön. Ingen ny mark tas i anspråk och allt arbete sker inom Aitiks inhägnade industriområde, varför varken rennäring eller allmänhet bedöms påverkas. Den visuella påverkan från närliggande byar eller exempelvis väg E10 bedöms bli obetydlig eftersom upplag T6, dvs. miljögråbergsupplaget närmast E10:an, inte berörs av ändringen och då övriga upplag får samma höjd som sandmagasinets uppströmsdammar. De höjda upplagen kommer inte att inkräkta på flyghinderytor. Den planerade höjden av upplagen är förenliga med gällande detaljplan. Upplag T5 på östra sidan om Aitikdagbrottet samt miljögråbergsupplaget T6 norr om Aitikdagbrottet berörs inte av ansökan.

Moränhanteringen kommer att ske på samma sätt som idag med den skillnad att upplag T8 utvidgas. Den planerade ändringen medför inte någon ändring av vattenförhållandena under drift. Moränupplaget T8:s planerade utbredning och läge redovisas i Bilaga 1 och Bilaga 3 liksom läget för befintliga moränupplag (T1, T3A, T3B samt T4) som planeras att flyttas i takt med att Aitikdagbrottet utvidgas mot väster. Försiktighetsmått kommer att vidtas för att säkerställa att buller och damning inte förändras nämnvärt jämfört med idag. Boliden har även utrett och kommer inom ramen för ansökan utreda olika lokaliseringar och utformningar av moränupplag i närheten av Aitikdagbrottet. Den preliminära bedömningen är att den planerade utformningen inklusive lokalisering är den mest lämpliga. Med anledning härav söker Boliden nu tillstånd till att utöka och höja befintliga upplag T8 mot nordväst.

Den planerade utvidgningen av moränupplaget innebär att mark som nu utgör naturmark tas i anspråk av verksamheten. En naturvärdesinventering i fält samt en översiktlig kulturvärdesinventering genomförs därför i de områden som planeras ianspråkta. Vidare genomförs en artskyddsutredning för detta område. Ur markanvändningssynpunkt innebär utvidgningen av moränupplaget inget arealbortfall för rennäringen eller något intrång för jakt och friluftsliv i området eftersom området ligger inom den stängseldragning som samrätts och sökts tillstånd för inom ramen för ansökan om dammsäkerhetshöjande åtgärder. Naturvärdesinventeringen visar att det förekommer ett mindre område med höga naturvärden medan naturmiljön i stort uppvisar låga till påtagliga värden (klass 3-4 enligt NVI-standarden) i området. Området består till största delen av skogsmark och till viss del av myr. Marken är sedan tidigare anvisad enligt minerallagen. En plan för kompensationsåtgärder, framför allt riktade mot rennäringen, kommer att utarbetas inom ramen för ansökan om dammsäkerhetshöjande åtgärder.

Boliden bedömer att det utökade moränupplaget inte innebär någon betydande tillkommande negativ inverkan på människors hälsa eller miljön. Den visuella påverkan från närliggande byar eller exempelvis väg E10 bedöms bli obetydlig

2023-06-12

eftersom upplag T6, dvs. miljögråbergsupplaget närmast E10:an, inte berörs av ändringen. Det utvidgade moränupplaget kommer inte heller att inkräkta på flyghinderytor, och den planerade höjden av moränupplag T8 är förenlig med gällande detaljplan.

Vattenhanteringen i Aitik påverkas inte av den sökta verksamheten. Den ökade gråbergsmängden bedöms inte komma att påverka vattenkvaliteten eller volymerna av utsläppt vatten till recipient.

I framtiden, när verksamheten har avslutats och gråbergsupplagen har efterbehandlats, kommer lakvatten från de efterbehandlade gråbergen att nå nedströmsliggande vattenrecipienter – framför allt Lina älv som ingår i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem. En större mängd gråberg, och en högre höjd på upplagen, kan påverka kvaliteten på lakvattnet. Efterbehandlingen behöver därför anpassas till den ökade gråbergsmängden, bland annat genom att anpassa täckningen på gråbergsupplagen samt att rena lakvattnet under en tid efter stängning, till dess lakvattnet uppnår tillräcklig kvalitet för att inte orsaka skada på miljön i vattenrecipienterna.

Aitik omfattas av Sevesolagstiftningens högre kravnivå på grund av sprängmedelshanteringen inom verksamheten. Samrådet avser därmed även förekomsten av omgivningsfaktorer som kan påverka säkerheten vid verksamheten. Eftersom den sökta verksamheten inte kommer att ändra produktionstakten eller hantering av sprängmedel eller kemiska produkter omfattas den sökta verksamheten av Bolidens nuvarande plan för att minska risken för kemikalieolyckor. Risken för att en allvarlig kemikalieolycka ska inträffa bedöms som begränsad. Risken för att en allvarlig kemikalieolycka ska påverka människor och miljön utanför gruvområdet bedöms likaså vara begränsad. Risker för personer, ex. anställda och entreprenörer, som vistas inom gruvområdet kommer redovisas i Bolidens uppdaterade säkerhetsrapport vilken biläggs till ansökan. I säkerhetsrapporten kommer även beskrivas de risker och åtgärder som vidtas för att förhindra en allvarlig kemikalieolycka och att Bolidens hantering och förebyggande arbete står i proportion till de risker för allvarlig kemikalieolycka som har bedömts inom verksamheten. Denna redovisning kommer ske och anpassas med beaktande av synpunkter som inkommer inom ramen för avgränsningssamrådet.

8 MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING OCH FÖRSLAG TILL INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Som en del av tillståndsansökan kommer en miljökonsekvensbeskrivning att tas fram. Miljökonsekvensbeskrivningen ska identifiera och beskriva samtliga direkta och indirekta konsekvenser som den planerade verksamheten kan medföra. Genom detta möjliggörs en samlad bedömning av verksamhetens påverkan på människors hälsa och miljön.

Nollalternativet till den sökta verksamheten är att verksamheten fortsätter att bedrivs enligt gällande tillstånd och beslut vilket innebär att deponering på gråbergsupplagen upphör när tillståndsgiven mängd är uppnådd och att moränupplag T8:s omfattning förblir oförändrad. För det fall att tillståndsgiven mängd deponerad gråberg uppnås innebär detta att hela verksamheten en tid därefter kommer att behöva upphöra.

MKB:n föreslås sammanfattningsvis innehålla följande:

- En icke teknisk sammanfattning av planerad verksamhet
- Administrativa uppgifter om sökande samt om ansökt verksamhet
- Inledning med beskrivning av gällande lagstiftning och redovisning av samråd m.m.
- Metod för MKB-arbetet; syfte, omfattning och avgränsningar, bedömningsgrunder samt underlag för bedömning
- Verksamhetsbeskrivning, inkl. lokalisering och alternativutredning
- Beskrivning av energihushållning, hushållning med naturresurser m.m.
- Bedömning av planerad verksamhets miljöpåverkan avseende relevanta miljöaspekter, ex. påverkan på landskapsbild, utsläpp till luft m.m., vilket utvecklas nedan
- Referenser

Miljökonsekvensbeskrivningen kommer att upprättas med beaktande av de synpunkter som inkommer inom ramen för det kompletterande avgränsningssamrådet. Eftersom Boliden enbart ansöker om tillstånd till en ökning av mängden gråberg som får deponeras, inom en befintlig tillståndsgiven anläggning, samt ett utökat moränupplag kommer beskrivningen att avgränsas till att huvudsakligen behandla de miljökonsekvenser som är hänförliga till den sökta ändringen och hur detta förhåller sig till den befintliga verksamheten i övrigt. De områden som bedöms komma att beaktas är exempelvis:

- Natur- och kulturmiljö
- Ianspråktagande av ej ianspråktagen naturmark samt eventuell påverkan på skyddade växter och arter
- Boendemiljö (buller och damning)
- Yt- och grundvatten
- Rennäring
- Energi och klimat

- Resurshushållning
- Landskapsbild
- Rekreation och fritid
- Natura 2000
- Riksintresse kommunikation
- Efterbehandling, inklusive hantering av avfall

Boliden anser att frågor som har att göra med den framtida efterbehandlingen av Aitikgruvan måste utgå ifrån ett helhetsperspektiv, varför det inte är lämpligt att bedöma behovet av efterbehandling av gråbergsupplagen utan att också bedöma behovet av efterbehandling av övriga ingående delar. Även om miljökonsekvensbeskrivningen huvudsakligen kommer att beskriva konsekvenserna av den ansökta ändringen, så kommer efterbehandlingsutredningarna att omfatta exempelvis dagbrott, sandmagasin och gråbergsupplag. Som nämnts i avsnitt 3 ovan kommer ansökan att innefatta en uppdaterad avfallshanteringsplan som analyserar miljöeffekterna av samtliga anläggningar som kommer att finnas kvar efter att driften av Aitikgruvan har avslutats. Uppgifterna i avfallshanteringsplanen kommer att ligga till grund för miljökonsekvensbeskrivningen i de delar som avser miljökonsekvenserna i ett långtidsperspektiv.

9 AVGRÄNSNINGSSAMRÅD

Boliden genomför nu ett kompletterande samråd med berörda myndigheter, intilliggande fastighetsägare, närboende och andra särskilt berörda enskilda, allmänheten och andra intressenter. Under samrådet tar Boliden gärna emot synpunkter gällande den ökade gråbergsmängden, de högre upplagen, det utökade moränupplaget samt åtgärdernas utformning och genomförande, de miljöeffekter som åtgärderna kan antas medföra samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning samt den sökta verksamhetens nollalternativ. Boliden tar även gärna emot synpunkter relaterade till verksamhetens sprängmedelshantering och synpunkter som följer av Sevesolagstiftningen.

Mot bakgrund av att detta utgör ett kompletterande samråd kommer inget samrådsmöte att hållas. Boliden tar gärna emot frågor och/eller synpunkter via e-post, brev eller telefon. För att vi ska ha möjlighet att beakta era synpunkter ber vi att ni inkommer med synpunkter till oss senast den **30 juni 2023** på följande adress, e-post eller telefonnummer.

Frågor/synpunkter via telefon eller e-post lämnas till Åsa Sjöblom:

Sektionschef yttre miljö Aitik
Åsa Sjöblom
0970-729162
asa.sjoblom@boliden.com

2023-06-12

Frågor/synpunkter via brev skickas till:

Boliden Aitik
Att: Åsa Sjöblom
Sakajärvi 1
982 92 Gällivare

En samrådsredogörelse inklusive en sammanställning av inkomna synpunkter inom ramen för avgränsningssamrådet samt hur dessa beaktats i ansökan kommer att biläggas till miljökonsekvensbeskrivningen.

10 TIDPLAN

Boliden avser att lämna in ansökan om tillstånd enligt miljöbalken till ändring av verksamhet vid Aitikgruvan under september 2023.

Bilagor

Bilaga 1. Översiktskarta

Bilaga 2. Schematisk skiss över gråbergsupplagens planerade utbredning och höjd.

Bilaga 3. Planerad utvidgning av moränupplag T8.

Bilaga 1

